

Roodbont wint voorzichtig terrein terug

Jaar na jaar verloor roodbont de afgelopen tien jaar terrein in de inseminatiestatistieken. Maar het tij lijkt te keren. Voor het eerst in jaren groeide het marktaandeel van de roodbontstieren weer licht. In de piepjonge Delta Mauro heeft roodbont bovendien een nieuwe aanvoerder in het klassement met meestgebruikte stieren, zo blijkt uit de jaarlijkse ki-cijfers. Double W Ranger was voor het derde jaar op rij de populairste zwartbontstier.

TEKST INGE VAN DRIE

Het zijn niet de witblauwen, niet de zwartbonte holsteins en de kruisingsrassen evenmin. In de jaarlijkse ki-statistieken eisen de roodbonte holsteinstieren dit jaar de meeste aandacht op. Voor het eerst in jaren zit het aantal eerste inseminaties met roodbont weer in de lift. In de periode van 1 september 2019 tot en met 31 augustus 2020 verwerkte CRV Stamboek in Nederland bijna 219.000 eerste inseminaties met roodbontstieren. Dat zijn er

nu al ruim 13.500 meer dan vorig jaar. Het gat met vorig jaar zal uiteindelijk nog hoger uitvallen, omdat CRV nog niet alle inseminaties heeft verwerkt van veehouders die zelf insemineren.

Ook in percentages uitgedrukt is de groei van roodbont zichtbaar. Het voorlopige aandeel van inseminaties met roodbontstieren komt uit op 15,1 procent (tabel 1). Dat is hoger dan in de twee voorgaande ki-jaren, toen roodbont 13,9 en 14,4 procent noteerde. Aan een jarenlange daling komt daarmee een eind. Ter vergelijking: in het ki-jaar 2011-2012 lag het aandeel inseminaties met roodbontstieren nog op 23,4 procent. De cijfers van volgend jaar zullen uitwijzen of er sprake is van een trend of van een eenmalige uitschieter.

Tabel 1 – Stiergebruik per ras in Nederland op basis van eerste inseminaties, uitgedrukt in percentages (* = voorlopige cijfers) (bron: CRV Stamboek)

ras	stiergebruik in Nederland (%)					
	2019-'20*	2018-'19	2017-'18	2016-'17	2015-'16	2014-'15
zwartbont hf	52,0	51,9	52,0	54,3	57,4	60,1
Belgisch witblauw	23,6	25,3	25,7	21,3	16,8	10,8
roodbont hf	15,1	13,9	14,4	16,5	17,3	19,5
fleckvieh	2,6	2,5	2,4	2,6	2,8	3,1
mrij	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	1,7
montbéliarde	1,2	1,1	1,0	1,0	1,1	1,2
brown swiss	1,2	1,0	0,8	0,7	0,8	1,0
aberdeen angus	0,6	0,5	0,2	0,1	0,0	0,0
jersey	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4
Zweeds roodbont	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
Noors roodbont	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6
Deens roodbont	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4
blaarkop	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Inra 95	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
verbeterd roodbont	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
zwartbont fh	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
blonde d'Aquitaine	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ayrshire	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
piemontese	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0

Omvang inseminatiemarkt stabiel

In totaal registreerde CRV in het afgesloten boekjaar 1.450.871 eerste inseminaties, waarvan bijna de helft (48,6 procent) is verricht door melkveeouders die zelf hun koeien insemineren. Die hoeveelheid inseminaties wijkt nauwelijks af van die van vorig jaar, toen het voorlopige eindtotaal op 1.454.818 eerste inseminaties uitkwam. Vorig jaar kromp de inseminatiemarkt met zo'n 3,9 procent, maar dit jaar blijft de omvang van de inseminatiemarkt stabiel. Het totaal aantal eerste inseminaties laat dit jaar zelfs een lichte groei zien vergeleken met vorig jaar. Het voorlopig totaal van dit jaar ligt met 2.966.779 stuks nu al hoger dan het definitieve eindtotaal van vorig jaar, dat met 2.966.532 inseminaties net onder de drie miljoen uitkwam.

Veruit de meeste eerste inseminaties in Nederland komen voor rekening van de zwartbonte hf-stieren. Hun aandeel schommelt al drie jaar lang rond de

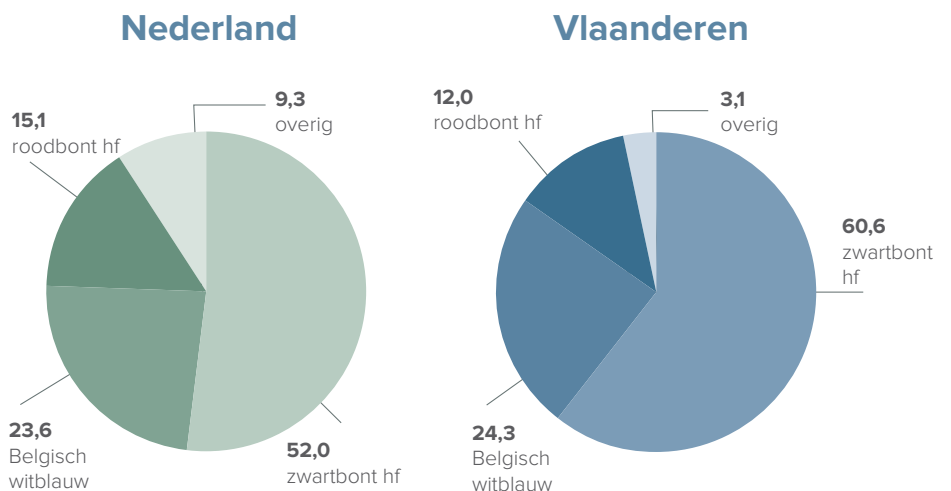

ras	stiergebruik in Vlaanderen (%)					
	2019-'20*	2018-'19	2017-'18	2016-'17	2015-'16	2014-'15
zwartbont hf	60,6	59,5	57,6	56,6	56,5	57,1
Belgisch witblauw	24,3	24,4	25,6	26,1	25,1	23,3
roodbont hf	12,0	12,8	12,9	13,2	14,4	15,5
fleckvieh	0,9	1,0	1,2	1,2	1,0	0,9
Belgisch witrood	0,4	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8
Belgisch witbl. dubbeld.	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7
brown swiss	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
Belgisch rood vlees	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
jersey	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,1
montbéliarde	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
blonde d'Aquitaine	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Belgisch rood dubbeld.	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Belgisch roodbont	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Zweeds roodbont	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Deens roodbont	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
verbeterd roodbont	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1

Tabel 2 – Stiergebruik per ras in Vlaanderen op basis van eerste inseminaties, uitgedrukt in percentages (* = voorlopige cijfers) (bron: CRV Stamboek)

52 procent. In Vlaanderen is de situatie anders. Daar winnen de zwartbontstieren voor het vierde jaar op rij terrein. Met 60,6 procent komt hun aandeel voor het eerst boven de 60 procent uit (tabel 2). Niet alleen relatief, ook absoluut groeit het aantal eerste inseminaties met zwartbont. Lag dat in het boekjaar 2015-2016 nog op bijna 116.000 stuks, afgelopen jaar noteerde CRV bijna 131.000 eerste inseminaties met zwartbontstieren. Een kanttekening daarbij is dat de inseminatiemarkt in Vlaanderen vier jaar geleden ook iets kleiner was dan nu. Afgelopen jaar noteerde CRV in Vlaanderen een voorlopig totaal van 216.159 eerste inseminaties, zo'n 4000 stuks meer dan het voorlopige totaal in het ki-jaar 2018-2019. De Vlaamse winst bij zwartbont gaat onder meer ten koste van de roodbontstieren, die hun aandeel eerste inseminaties zien slinken van 12,8 naar 12,0 procent. Ook een aantal kruisingsrassen, die in Vlaanderen toch al minder populariteit genieten dan in Neder-

Aandeel eerste inseminaties per ras in 2019-2020

Double W Ranger al drie jaar op rij koploper bij zwartbont

Debuterende Delta Mauro neemt leiding bij roodbont over

land, verliest iets terrein. Dat geldt bijvoorbeeld voor fleckvieh en brown swiss, die aandelen van 0,9 en 0,3 procent noteren.

Aandeel witblauw 23,4 procent

Het aandeel inseminaties met Belgisch-witblauwstieren blijft in Vlaanderen rond de 24 procent schommelen. Daarmee is het Vlaamse marktaandeel van de witblauwen vergelijkbaar met het Nederlandse marktaandeel, dat op 23,4 procent uitkomt. Verschil is wel dat de witblauwstieren in Vlaanderen voor een belangrijk deel voor de zuivere fokkerij gebruikt worden, terwijl de witblauwstieren in Nederland vooral

melkkoeien als partner krijgen. Hoewel het marktaandeel van de witblauwen in Nederland imposant blijft, zeker in vergelijking met zo'n vijf tot zeven jaar geleden, lijkt de piek van twee jaar geleden wel voorbij. Toen kwam het aandeel inseminaties met witblauw met 25,7 procent nog bijna 2,5 procentpunt hoger uit. Veruit de meestgebruikte witblauwstier in Nederland afgelopen jaar was Traitable de la Claie. Van hem noteerde CRV meer dan 20.000 eerste inseminaties.

Na witblauw kiezen melkveehouders het vaakst voor Aberdeen Angus als vleesras om hun melkkoeien mee te paren. Vorig jaar verdubbelde het aantal eerste

Tabel 3 – Eerste inseminaties per stier van 1 september 2019 tot en met 31 augustus 2020 (* = genoomstier) (bron: CRV Stamboek)

naam stier	eerste ins.	naam stier	eerste ins.	naam stier	eerste ins.	naam stier	eerste ins.
zwartbont Nederland		Weggelhorster Disclosure	4.268	Delta Pitcher*	3.296	EDG Ransom Lucent 8275	6.119
Double W Ranger	37.733	D'n Driehoek Nilson	4.188	Agus Snowdrop PP*	3.293	Seagull-Bay MVP	5.405
Delta Lunar*	30.369	Delta Jacobus	4.177	Delta Maiko	3.168	VH Bube Bernell	4.904
Delta Jigger*	22.005	Topspeed Raglan	3.963	Delta Yield*	2.657	New Farm Britt Prince	4.451
Delta Magister	18.338	Delta Saxobeat	3.926	Delta Dubai PP	2.505	Bonum	3.697
Delta Abundant P*	16.456	Delta Lucifer	3.585			Nuberon*	3.028
Bouw Rocky	15.816	Poppe Ferdi	3.204	mrij		D Mason Berico	2.942
De Leenhorst E-Profit*	14.630	Delta Andros*	3.162	Flavio	1.305	Westenrade Alta Spring	2.715
Delta Fisherman*	14.612	Delta Salinero*	2.922	Mustang	1.012	Benner Bardo	2.454
Delta Lendor*	12.814	Delta Bonjour*	2.890	Bernard	779	Lone-Oak-Acres Alta Rabo	2.390
Delta Jupiler	10.296	Willem's-Hoeve Woody*	2.773	De Vinkenhof Koen	727	Delaberge Pepper	2.358
Weelder Empire	9.449	Barnkamper Majestic*	2.666			KNS Boss	2.320
Big Malki	8.907	Delta Lustrum*	2.626	vleesvee		Peak Alta Belding	2.313
Delta Beacher*	8.190	Delta Leverage*	2.571	Traitable de la Claie (bwb)	20.022	De-Su 11236 Balisto	2.280
VVH Repairman	7.390			Nabab des Princes de Ligne (bwb)	16.866	Peak Alta Trueshot	2.262
Vero Startrek	7.186	roodbont Nederland		Vekis Barack (bwb)	14.306	Brentano	2.237
Delta Sturdy*	7.184	Delta Mauro*	14.933	Vekis Poetin (bwb)	12.045		
VDR Slash	6.569	Delta Moutard*	11.562	Mercure de Petit Rosière (bwb)	11.801	roodbont import	
Batenburg G. Stellando rf	6.473	Delta Rosebud	9.447	Effigij de Bierwa (bwb)	11.142	Crasat (montbéliarde)	3.240
Horst Allard rf	6.392	Broekhuizen Bart	8.149	Damoiseau de Chardeneux (bwb)	9.069	Shiloh Brookings Cadence (bs)	3.012
Delta Atlantic	5.907	Delta Punch P	7.839	Dorus (bwb)	8.131	Harpon (montbéliarde)	2.607
Lowlands Gladiator	5.744	Kingfarm Holsteins Anreli	6.765			Elastar (montbéliarde)	2.601
Delta Solero	5.476	Delta Listrotto*	6.736	zwartbont import		Ilanne (montbéliarde)	2.390
L W Crescendo	5.207	Delta Goal*	6.375	Swissbec Brekem rf	10.256	R.B. Joe Frankyboy (bs)	1.848
Apina Malcolm rf	5.044	Bentehoeke Andy*	6.190	BWN Danno Chief	7.636	Mesias (fleckvieh)	1.755
Bouw Finder	4.743	Delta Jacuzzi*	4.576	De-Su 11620 Nirvana	7.377	Viking Red F. Fenton (Zweeds r)	1.752
Delta Wirdum*	4.696	Delta Potter P	4.180	S-S-I Mogul Reflector	7.346	DG OH Rubels	1.516
Delta Vineyard*	4.630	Bruchter Passe	3.914	Guard	6.440	Gen-I-Beq Attico	1.496

naam stier	eerste ins.	naam stier	eerste ins.	naam stier	eerste ins.	naam stier	eerste ins.
zwartbont Vlaanderen		Willem's-Hoeve Woody*	1.092	Delta Goal	910	Nabab des Princes de Ligne (bwb)	964
Delta Lunar*	6.352	Delta Builder P*	1.031	Agus Snowdrop PP*	899		
Double W Ranger	5.701	Big Malki	898			zwartbont import	
Delta Abundant P*	5.550	Bouw Rocky	882	vleesvee		Peak Alta Maui*	1.932
Delta Jigger*	3.020			Paprika de la Coue (bwb)	3.907	Peak Alta Dateline*	1.387
Delta Beacher*	2.977	roodbont Vlaanderen		Verger du Circuit (bwb)	1.942	Peak Alta Hothand*	1.297
Delta Fisherman*	2.258	Delta Mauro*	1.662	Brasero du Mologna (bwb)	1.898	Trent-Way-JS Ronald*	1.150
Delta Jupiler	1.861	Delta Rosebud	1.607	Eltin van Maris (bwb)	1.380	De-Su Millington 12074	1.101
Delta Vineyard*	1.793	Delta Moutard*	991	Effigif de Bierwa (bwb)	1.355	S-S-I Mogul Reflector	1.044
Delta Lendor*	1.665	Kingfarm Holsteins Anreli	981	Tenor de Mianoye (bwb)	1.326	Peak Alta Hotjob*	928
Midwolder Martin*	1.306	American Carnival	952	Zougar d'Ozo (bwb)	1.125	AOT Silver Helix	872
Delta Magister	1.279	Delta Jacuzzi*	921	Pasteur de Maffe (bwb)	1.075	Peak Alta Abba*	860

Tabel 4 – Eerste Vlaamse inseminaties per stier van 1 september 2019 tot en met 31 augustus 2020 (* = genoomstier) (bron: CRV Stamboek)

inseminaties met angusstieren. Dit jaar groeit hun aandeel verder tot 0,6 procent van het totaal aantal eerste inseminaties.

Van de belangrijkste kruisingsrassen vestigt brown swiss opnieuw de aandacht op zich. Voor het derde opeenvolgende jaar groeit hun aandeel. Met ruim 17.000 eerste inseminaties noteren ze er bijna 2500 meer dan vorig jaar. In hun kielzog winnen ook fleckvieh en montbéliarde licht terrein.

Lunar Vlaamse nummer één

In het individuele klassement met zwartbontstieren blijft Double W Ranger in het zadel als aanvoerder. De Reflectorzoon, gefokt door Willem Booi en Wendy Ottens uit Benneveld, is inmiddels genoomstier af. Zijn eerste fokstierdochters kwamen dit jaar aan de melk. Hun vader moet dit jaar wel genoegen nemen met veel minder inseminaties dan het jaar ervoor. In het jongste ki-jaar noteerde Ranger er een kleine 38.000 (tabel 3). Dat zijn er bijna 30.000 minder dan in het ki-jaar 2018-2019. De concurrentie zit Ranger op de hielen. In Vlaanderen ging Delta Lunar hem zelfs voorbij. De zoon van Peak Chuck bezet in Nederland de tweede plaats met net iets meer dan 30.000 eerste inseminaties, nadat hij vorig jaar al de vierde plek scoorde. Lunar neemt de tweede plaats over van Delta Magister (v. Whatsapp), die zijn aantal eerste inseminaties ziet halveren tot ruim 18.000 stuks.

Voor Double W Ranger is zijn derde eerste plek op rij niet het enige goede nieuws. Als stier vader ziet hij zoon Delta Abundant P zijn debuut maken in de top tien. De hoornloze Rangerzoon eist met ruim 16.000 eerste inseminaties de vijfde plek op. Behalve Abundant maken ook de genoomstieren Delta Jigger (v. Esperanto) en Delta Fisherman (v. Accord) voor het eerst hun opwachting in de top tien. Zij nemen achtereenvolgens de derde en de achtste plaats in.

Piepjonge Mauro als aanvoerder

Dat het aandeel eerste inseminaties met roodbontstieren dit jaar groeide, is niet meteen zichtbaar in het individuele klassement. Zo was Delta Rosebud, die twee jaar achter elkaar de meestgebruikte roodbontstier was, vorig jaar nog goed voor ruim 20.000 eerste inseminaties. Zijn opvolger Delta Mauro heeft aan iets minder dan 15.000 eerste inseminaties al genoeg om de eerste plek in te nemen. De nieuwe

nummer één is nog piepjong. De rietjes van de in augustus 2018 geboren Mauro waren nog niet eens het volledige ki-jaar beschikbaar. Ook in Vlaanderen is Mauro de nieuwe nummer één.

Net als zijn voorganger Rosebud, die intussen al duizenden dochters aan de melk heeft, stamt Mauro uit een zwartbonte koefamilie. Zijn zwartbonte moeder Hedra Delta Madelena kreeg de roodfactor mee van haar vader Groenibo Bram. Zelf is Mauro, die ook op zwartbontkoeien kansen krijgt, een vroege zoon van Delta Goal, die vorig jaar nog de derde plek noteerde bij roodbont. Dit jaar prijkt de Armadazoon uit Delta Larisa met ruim 6000 eerste inseminaties op de achtste plek.

De naam van Groenibo Bram komt ook terug in de stamboom van Delta Moutard, die voor het tweede jaar op nummer twee uitkomt. Bram is niet zoals bij Mauro de moedersvader, maar de vader van Delta Moutard, die uit de Massiakoefamilie stamt. Delta Punch is met bijna 8000 eerste inseminaties opnieuw de enige stier in de top tien roodbont die hoornloosheid vererft. Tot de nieuwelingen in de top tien roodbont horen behalve Mauro ook de genoomstieren Delta Listrotto (v. Rody) en Bentehoek Andy (v. Anreli).

In het mrij-klassement vond minder vernieuwing plaats. Het kopduo blijft gelijk. Net als vorig jaar gaat Flavio (v. Donald 563), gefokt door Gerben Nijzink uit Wierden, aan de leiding met Mustang (v. Owen) als zijn secundant.

Brekem: drie jaar op rij aanvoerder

Voor het derde jaar op rij nestelt de Canadese Boekemzoon Swissbec Brekem zich op de eerste plek bij de importstieren, met dit jaar iets meer dan 10.000 eerste inseminaties. De vererver van de roodfactor krijgt concurrentie van een drietal dat elk tussen de 6000 en 7000 eerste inseminaties noteert: de in Nederland geboren BWN Danno Chief (v. Danno) – een halfbroer van Bouw Finder – en de Mogulzonen De-Su 11620 Nirvana en S-S-I Mogul Reflector, de vader van Ranger.

De montbéliardestieren domineren de top vijf bij de roodbonte importstieren. Met ruim 3200 eerste inseminaties gaat Crasat aan de leiding. Op de tweede plek volgt brownswissvererver Shiloh Brookings Cadence met 3012 eerste inseminaties. |